

El dret al treball i el dret a l'habitatge, bàsics ambdós per poder tenir una vida independent, els drets més vulnerats a les persones amb discapacitat física i/o orgànica el 2020, segons l'informe Radar ECOM

- ✓ ECOM, l'entitat més representativa de la discapacitat física i/o orgànica a Catalunya, ha presentat avui en un acte públic el seu primer informe de vulneracions de drets, que porta per nom Radar ECOM, i que tindrà una edició anual. Aquesta primera edició surt a la llum l'any en què la Federació ECOM compleix 50 anys defensant els drets del col·lectiu.
- ✓ L'informe recull les vulneracions de drets detectades des d'ECOM a través de la seva activitat al llarg de 2020, un any que ha vingut marcat per la pandèmia de la Covid-19, i l'impacte d'aquesta en els drets de les persones. La infradenúncia segueix sent un obstacle per visibilitzar les discriminacions que pateix el col·lectiu, que sovint normalitza les vulneracions de drets que pateix.
- ✓ Les vulneracions de drets en l'àmbit laboral i en l'àmbit de l'habitatge, han concentrat el major nombre de consultes rebudes a ECOM durant 2020. Cal destacar també que del total de consultes rebudes a ECOM, en relació als nou drets analitzats en l'informe, hi ha hagut una majoria de consultes per part de dones amb discapacitat.
- ✓ Durant la pandèmia de la Covid-19 el col·lectiu de persones amb discapacitat ha quedat invisibilitzat, com ho demostra el fet que moltes de les actuacions dutes a terme no han tingut en compte les seves necessitats específiques, cosa que ha comportat una constant vulneració de drets.

Barcelona, 5 de juliol de 2020. Aquest migdia, ECOM, l'entitat més representativa de la discapacitat física i/o orgànica a Catalunya, ha presentat en un acte públic virtual el seu primer informe de vulneracions de drets, que ha batejat amb el nom de Radar ECOM, on recull les discriminacions i vulneracions de drets que ha detectat al llarg de 2020 a través de l'activitat que desenvolupa l'entitat. La publicació d'aquest primer informe coincideix amb l'any que la Federació ECOM (que actualment aplega 119 entitats de tot l'Estat espanyol, la major part d'elles amb seu a Catalunya), celebra el seu 50è aniversari defensant els drets del col·lectiu.

L'objectiu del RADAR ECOM (una iniciativa que neix amb la intenció de publicar una edició anual) és fer visibles les vulneracions de drets que pateixen les persones amb discapacitat física i/o orgànica per raó de la seva discapacitat per tal de fomentar la presa de consciència per part de tota la societat sobre la situació de desigualtat en què viuen, així com promoure canvis en les polítiques públiques que afavoreixin la plena inclusió social, i en igualtat d'oportunitats, d'aquest col·lectiu, que actualment a Catalunya suma 331.950 persones (xifra de les persones amb una discapacitat física i/o orgànica reconeguda). **“I és que malgrat que al nostre ordenament jurídic existeixen lleis i normatives que promouen, protegeixen i defensen el gaudi ple –i en condicions d'igualtat- de tots els drets humans i llibertats de les persones amb discapacitat, i de la publicació el 2006 de la Convenció dels Drets de les Persones amb Discapacitat per part de l'ONU, el que l'experiència ens demostra és que, sovint, aquesta legislació no s'aplica i els drets de les persones amb discapacitat es veuen vulnerats constantment”**, ha remarcat Antonio Guillén, president d'ECOM, en l'acte de presentació dut a terme aquest matí, on per part d'ECOM l'han acompanyat també Montserrat García, membre de la Junta Directiva d'ECOM, i Inma Gómez, responsable de l'àrea de Defensa dels Drets. Guillén, en la seva intervenció, ha encoratjat les persones amb discapacitat a denunciar les vulneracions de drets que pateixen ja que molt sovint les discriminacions

queden invisibilitzades i ocultes per la infradenúncia. **“Hem d’avançar encara molt en el coneixement dels propis drets i perdre la por a denunciar. Si no visibilitzem les injustícies ens costarà molt més defensar i reivindicar els nostres drets”**, ha dit.

En la inauguració de l’acte ha intervingut **Anna Figueras**, secretària d’Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, que expressat el compromís del nou Govern per seguir treballant pels drets de les persones amb discapacitat, amb la represa d’iniciatives aturades com el Pacte Nacional pels drets de les persones amb discapacitat o l’aprovació del decret d’assistència personal però també l’impuls de nous projectes com la revisió dels models d’atenció a les persones amb discapacitat, entre altres. També ho ha fet **Joan Ramon Riera**, regidor de Joventut, Infància, Gent Gran i Persones amb Discapacitat de l’Ajuntament de Barcelona, qui ha fet menció a la recentment lliurada Medalla d’Or al Mèrit Cívic de l’Ajuntament a la Federació ECOM per la seva trajectòria de 50 anys, i qui ha assumit públicament que sovint des de les administracions públiques es vulneren els drets de les persones amb discapacitat i qui ha afirmat que “l’informe d’ECOM és necessari i oportú perquè és important veure on hem fallat i què ens queda per fer”.

El dret al treball i el dret a l’habitatge, acumulen el major nombre de consultes per vulneracions de drets a ECOM

L’informe Radar ECOM combina l’anàlisi quantitatiu (basat fonamentalment en les consultes rebudes a ECOM al llarg de 2020) i l’anàlisi qualitatiu, fonamentat, principalment, en la informació recollida a través d’enquestes, de la participació de persones amb discapacitat en grups, reunions i diferents espais de debats generats per ECOM. Analitza tot l’any 2020, i s’ha centrat concretament en l’anàlisi de nou drets: el dret a l’accessibilitat i la mobilitat personal; el dret a la vida; el dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat; el dret a l’habitatge; el dret a l’educació; el dret a la salut; el dret al treball; el dret a un nivell de vida adequat i protecció social; i el dret a la participació a les activitats culturals, de lleure i esportives.

Pel que fa a les consultes per part de persones amb discapacitat física i/o orgànica, al llarg de 2020, ECOM n’ha atès un total de 508, de les quals 121 feien referència a alguna discriminació o vulneració de dret per raó de discapacitat. D’aquestes 121, **el dret al treball ha estat el que ha generat major nombre de consultes** (un 32% del total), **seguit pel dret a l’habitatge** (un 20%), el dret a la participació en les activitats culturals, de lleure i esportives (un 17%), del dret a l’accessibilitat i la mobilitat (un 11%), del dret a un nivell de vida adequat i protecció social (un 7%), el dret a la salut (un 6%), el dret a viure de forma independent (el 5%) i el dret a l’educació (el 2%). Cal destacar que s’ha rebut un major de consultes en relació a la vulneració de drets per part de les dones.

El dret al treball és una qüestió en què les persones amb discapacitat física i/o orgànica ja partien d’una situació de desigualtat amb la resta de la població, però que amb la Covid-19 ha empitjorat encara més, donada la destrucció de llocs de treball que hi ha hagut, l’afectació per ERTOS o EROs, o l’empitjorament de les condicions laborals, amb reduccions horàries i, per tant, de salari. A més, per la tipologia de feines que realitza aquest col·lectiu, han estat poques les persones que s’han pogut acollir al teletreball; i les que ho han pogut fer moltes han tingut problemes per la no disposició de material tecnològic adequat o per la manca de competències per utilitzar-los. De les 1721 persones usuàries dels SILs gestionats per ECOM i les entitats federades ADFO; ASPID i MIFAS entrevistades només el 55% tenien un ordinador de sobretaula o portàtil i tan sols un 10,6% tenia una tauleta. Pel que fa a les consultes rebudes a ECOM en relació a vulneracions del dret al treball, principalment han estat relacionades amb irregularitats en la tramitació d’ERTOs o EROs (un 23% de les consultes) i amb

incompatibilitats entre prestacions (un 23% de les consultes). Aquestes han estat seguides per consultes que feien referència a incompliments dels drets laborals (un 18%), amb la inaccessibilitat de certs procediments que s'han de fer amb l'Administració (un 18%) i amb la discriminació en processos de selecció per accedir a una feina. **“Aquesta crisi ha donat visibilitat a les carències del sistema i ha tornat a posar sobre la taula la necessitat de revisar el model d'inclusió laboral de les persones amb discapacitat física i/o orgànica i dotar-lo d'un finançament adequat i suficient, doncs la feina és fonamental per poder dur a terme projectes de vida independent”**, ha reivindicat Guillén.

Igual com la feina, poder accedir a un habitatge accessible i assequible és primordial per poder viure independent dins la comunitat. Tal com recull l'informe, l'habitatge ja era també un problema abans de la pandèmia però ara s'ha agreujat també encara més, per l'augment de la despesa per la llar durant el confinament (i la reducció d'ingressos de les famílies per les afectacions laborals que han patit), que ha incrementat la dificultat per fer front als preus abusius dels pisos (tant de lloguer com de propietat) i per l'escassa oferta d'habitatge accessible. En l'informe d'ECOM, l'habitatge ocupa el segon lloc del rànquing en el nombre de consultes de vulneracions de drets rebudes el 2020, per darrere del treball.

Al llarg de 2020, ECOM ha detectat un increment de casos de persones amb discapacitat que s'han trobat en situacions de risc d'exclusió residencial o que estaven sotmeses a un risc imminent de pèrdua d'habitatge, sense cap alternativa habitacional. També han incrementat les consultes en relació a les problemàtiques a les comunitats de veïns per poder dur a terme millores d'accessibilitat (el major de nombres de consultes en relació a l'habitatge rebudes han estat sobre aquesta qüestió, el 58%). Amb l'aturada de les reunions de les comunitats de veïns ha empitjorat encara més aquesta problemàtica ja comuna abans de la pandèmia.

Per tot això, ECOM ha urgit a aprovar un Pla Nacional d'Habitatge, consensuat amb els agents socials, per tal de establir una estratègia de futur per resoldre la que ja és una de les principals problemàtiques socials al nostre país.

L'accessibilitat, la gran assignatura pendent, malgrat els avenços

Per a les persones amb discapacitat física i/o orgànica l'accessibilitat és un element vital per poder viure i desenvolupar-se a la comunitat. Malgrat els molts avenços que hi ha hagut en aquest àmbit, l'informe Radar ECOM constata que segueix sent la gran assignatura pendent, doncs **“si bé s'ha aprovat molta normativa, n'hi ha molta que se segueix sense acomplir”**, ha destacat Guillén. Tal com s'ha explicat, aquesta circumstància dificulta no només la mobilitat de les persones sinó també la seva oportunitat d'accedir a la cultura, l'oci i a molts altres àmbits. Per això, ECOM ha demanat celeritat en l'aprovació del Codi d'Accessibilitat, que s'hauria d'haver aprovat dos anys després de l'aprovació de la Llei d'Accessibilitat (que es va aprovar el 2014) i encara avui no s'ha aprovat.

Més enllà de les barreres arquitectòniques, ECOM ha alertat de la importància de l'accessibilitat digital, doncs en el món digital que s'està dibuixant per al futur, si no es té en compte això, es corre el risc de deixar enrere moltes persones.

La discapacitat invisibilitzada en la gestió de la Covid-19

El 2020 ha estat un any marcat per la pandèmia de la Covid-19 i pel context d'emergència en què hem viscut, en el qual, a més de posar-se en evidència la manca de recursos que té la nostra societat en molts àmbits, s'ha constatat de nou que **“en situacions d'excepcionalitat i d'emergència els drets fonamentals es posen en risc, especialment els d'aquells**

col·lectius més vulnerables, com ha estat el cas de les persones amb discapacitat física i/o orgànica”, com ha remarcat Guillén.

En les conclusions de l'informe Radar ECOM es destaca el fet que en la gestió de la pandèmia el col·lectiu de persones amb discapacitat física i/o orgànica ha estat invisibilitzat, com ho demostra, entre altres, el fet que no es van tenir en compte en els protocols que van emetre les administracions públiques les necessitats específiques que tenen les persones que conformen aquest col·lectiu. Això va fer que molts dels seus drets es veiessin vulnerats, des del dret a la salut, al dret a l'educació o el dret a la informació, doncs els protocols inicials no es van difondre amb formats accessibles, cosa que va deixar excloses i sense poder accedir a aquesta informació moltes persones fins que les entitats de la discapacitat van alertar d'aquest fet.

Des d'ECOM s'ha reclamat la importància de tenir en compte la heterogeneïtat i diversitat de les persones per tal de d'adequar l'atenció a les seves necessitats específiques. I s'ha reclamat també que s'abordi seriosament la revisió i remodelació dels models d'atenció a les persones amb discapacitat, després de l'experiència viscuda en els centres residencials durant la pandèmia. Així mateix, s'ha reclamat l'impuls de l'assistència personal, un recurs que durant el darrer any s'ha vist que és més segur i el que millor garanteix l'autonomia i els drets de les persones.

Qui és ECOM: ECOM va néixer el 1971 (enguany celebra el seu 50è aniversari) com un moviment associatiu, que aglutina actualment 120 entitats de persones amb discapacitat física i orgànica de tota Espanya (108 de Catalunya), i el 2007 va impulsar la creació de la Fundació ECOM. Aquestes organitzacions, que s'aglutinen sota la marca ECOM, actuen amb doble missió: per una banda, defensar l'exercici dels drets de les persones amb discapacitat física per assolir la plena inclusió social i millorar la seva qualitat de vida, amb l'empoderament de les persones com a eix vertebrador; i per l'altra, enfortir el sector associatiu de la discapacitat física a través de la participació, la representació i el seu empoderament.

www.ecom.cat

+ info: **Sílvia Riu**, responsable de Comunicació, contactant a comunicació@ecom.cat o al telèfon 623 27 78 93.